

רע"פ 4753/22 - יוסף אליצור נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 4753/22

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

המבקש: יוסף אליצור

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למתן רשות לערער על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 29.05.2022 בע"פ 465-05-21 ועפ"ג 1457-05-21 שניתן על ידי כבוד השופטים: מ' ברנט, ש' בורנשטיין ו-מ' קרשן

בשם המבקש: עו"ד עירית שלזינגר-זריבי; עו"ד נועם גוטמן

בשם המשיבה: עו"ד עמרי כהן

החלטה

בקשה למתן רשות לערער על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כבוד השופטים מ' ברנט, ש' בורנשטיין ו-מ' קרשן) בע"פ 465-05-21 ועפ"ג 1457-05-21 מיום 29.05.2022, בגדרו נדחה ערעור המבקש על הכרעת דינו של בית משפט השלום בפתח תקוה (כבוד השופטת א' דניאלי) בת"פ 30993-06-17 מיום 02.02.2021; והתקבל, באופן חלקי בלבד, ערעור המדינה על גזר דינו של בית משפט השלום, באותו הליך, מיום 18.03.2021.

כתב האישום והרקע להגשתו

1. ביום 13.06.2017 הוגש לבית משפט השלום בפתח תקוה, באישור היועץ המשפטי לממשלה, כתב אישום המייחס למבקש שתי עבירות של הסתה לאלימות לפי סעיף 144ד2 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

2. כתב האישום מתאר כיצד בין השנים 2013-2014 אירעו בשטח הגדה המערבית ובשטח ישראל אירועים

אלימים רבים כלפי ערבים; וזאת, בין היתר, לאחר שבבוקר יום שלישי 30.04.2013, נרצח באופן אכזרי בצומת תפוח תושב יצהר, אביתר בורובסקי ז"ל, על-ידי מפגע פלסטיני, כאשר המתין בתחנת האוטובוס לחברו לתיאטרון שעמו קבע לנסוע יחד לחזרה.

3. בנוסף צוין בכתב האישום כי המבקש שימש, במועדים הרלבנטיים, כרב וכמורה בכיר בישיבת "עוד יוסף חי" ביצהר, וכן כמורה של בני נוער במועצה האזורית שומרון. זאת ועוד, החל משנת 2012 ועד להגשת כתב האישום, היה המבקש בעל טור דעה קבוע באתר האינטרנט החדשותי "הקול היהודי", בגדרו פרסם מאמרי דעה פרי עטו. לעמדת המאשימה, בשניים ממאמרי הדעה שפרסם המבקש, בסמוך לאחר רצח אביתר ז"ל ובסמוך ליום השלושים להירצחו, הסית המבקש לאלימות נגד ערבים, כדלהלן:

למחרת הרצח, בתאריך 01.05.2013, פרסם המבקש באתר מאמר דעה, שזכה ל-23 תגובות מרביתן תומכות ואוהדות, שכותרתו "אסור להתיימש - רק לצמוח יש! דעה"; בו נכתבו, גם, הדברים הבאים:

"ישנה תופעת הולכת ומתרחבת של פעולות שעושים יהודים חמים כנגד האויב. אפשר לראות בכך מעשים נואשים של ציבור שנדחק לפינה, אבל מי שיתקרב יבחין כי מדובר בניצנים של ציבור הולך וגדל שלוקח אחריות על ביטחון היהודים.

אחרי הירצחו של הקדוש, אביתר בורובסקי הי"ד, התבצעו פעולות שונות ברחבי הארץ. הפעולות כווננו בעיקר כנגד האוכלוסייה הערבית, המחפה על פשע...

העיקר הוא שהולך ומתקדם ציבור שיש לו חזון אחר, חזון של שלטון שמייצג את העם היהודי. הציבור הזה גם פועל פעולות בשטח האויב. הפעולות הללו אינן נובעות מייאוש; הן מעשים ראשוניים של הרמת ראש על ידי ציבור חדש. במעשים הללו מתחילים להתבטא היהודים המפוכחים, אלה שמבינים שהיהדות היא עיקר הקיום שלנו פה. המעשים הללו הם ניצנים ראשוניים של אמון יהודי, ערבות הדדית ודאגה לשלום היהודים בארץ ישראל ובעולם..."

ביום 28.05.2013, ערב יום השלושים לרצח, פרסם המבקש באתר "הקול היהודי" מאמר דעה נוסף, שזכה ל-9 תגובות מרביתן תומכות ואוהדות, שכותרתו "איך "לתפוס" את מבצעי תג מחיר - דעה"; בו כתב, בין היתר, כך:

"אני לא בא להמעט בכישרונותיהם של מבצעי "תג מחיר" האלמוניים, וביכולת המבצעית שלהם. ובכל זאת - דומני שהסיבה לכשלון המהדהד של כוחות הביטחון בתפיסת אלה שמבצעים מה שהם מכנים "תג מחיר" קשורה גם - אם לא בעיקר - לשלל הביטויים שדוברים בתקשורת ובמערכת הפוליטית נוטים להוסיף לדיון בשאלה.

[...]

אותם כוחות שבשם התפיסה המבינה את הצד הערבי הרצחני מחליטים "להכיל" את הרצחנות הערבית ולהפקיר את חיילי צה"ל למשיסה וקלס יומיומיים - אותם אנשים פשוט לא מסוגלים להאמין שהצד היהודי מוכרח להתקומם.

הם לא מסוגלים להבין שכאשר מתייחסים בסלחנות מופלגת לאלימות של בני הנכר ודורכים על הציבור היהודי - יוצרים ציבור הולך וגדל שמבין שהוא מוכרח לעשות מעשים כדי להתגונן מפני הרשעות המאיימת על היהודים בארץ ישראל. אולי מעטים מבצעים בפועל את המעשים המדוברים - אבל רבים יותר ויותר מבינים את המעשים הללו, ומרגישים שטוב שיש מי שעוד לב חם בו לבעור כנגד העוול והרשעות, נגד "ההכלה" ו"הסובלנות" שנותנים עוד ועוד כח ותחושת ניצחון בידי הצד הרצחני והאלימים...

[...] בסופו של דבר איש אינו רוצה לחיות באנרכיה, וגם אם יש זמן שבו נאלצים לחיות לפי חוק הג'ונגל ולהראות לרשעי

אומות עולם שגם במשחק הזה יהודים יכולים לשחק - המטרה היא להגיע לממסד מתוקן שהדאגה ליהודים היא חלק מובנה ממנו, בו הצדק והטוב מנחים את העוול והרע, ולא רק שומרים על "איזון" בין דרישות הרשעים לבין דרישות ההישרדות של הנרדפים [...].

דווקא בגלל שאנחנו מבינים היטב מדוע אנשים מרגישים צורך לפעול בעצמם נגד הרשעות, כאשר הם נרדפים ומוכים בידי ממסד עוין ומנוכר - אנחנו יכולים "לתפוס" את המעשים הללו. אנחנו יכולים לתת להם משמעות אמיתית, ומתוך כך להביא את המעשים להיות חלק מבניין של ציבור יהודי מתוקן, שחי על פי תורה בארצו הקדושה".

4. בכתב האישום צוין כי חיבורים אלה נותרו זמינים לרבים באתר "הקול היהודי" ממועד פרסומם, ועד למועד הגשת כתב האישום; וזאת על אף שהייתה למבקש היכולת לפעול להסרתם, אך הוא בחר שלא לעשות כן - גם לאחר שהמבקש נחקר לגביהם באזהרה במשטרת ישראל. אשר על כן, בעיקרו של דבר נטען, כי במעשים אלה פרסם המבקש קריאה לעשיית מעשה אלימות, או דבר שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות, תמיכה בו או הזדהות עמו, ועל-פי תוכנו של הפרסום המסית ונסיבותיו, קיימת אפשרות ממשית שהפרסום יביא לעשיית מעשה אלימות נגד ערבים - והכל בניגוד לאיסור הקבוע בסעיף 2ד144 לחוק העונשין. לשם שלמות התמונה יוער כי, המדינה הבהירה, אגב ניהול התיק, כי היא מייחסת למבקש את החלופה 'הקלה' יותר בגדר הסעיף, קרי "דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות, תמיכה בו או הזדהות עמו".

פסק דינו של בית משפט השלום

5. כאמור, ביום 02.02.2021 הורשע המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. בהכרעת דין מפורטת ומנומקת היטב, בבחינת דָּבָר דָּבָר עַל אֶפְיָו, דן בית משפט השלום בשאלות השנויות בחלוקת, והן: האם המבקש פרסם את מאמרי הדעה; האם הוא אחראי לכל הכתוב בהם; האם הם אכן מסיתים; האם על-פי תוכנם ונסיבות פרסומם, קיימת אפשרות ממשית שיביאו לעשיית מעשה אלימות; וכן בטענות המבקש להגנה מן הצדק ואכיפה בררנית. כל זאת, לאחר שעמד על המסגרת המשפטית, שבוארה בפסיקת בית משפט זה בעיקר ברע"פ 2533/10 מדינת ישראל נ' בן חורין (26.12.2011) (להלן: עניין בן חורין) - בכל הנוגע לעבירת ההסתה לאלימות ויסודותיה הפליליים, כמו גם היחס בינה ובין הזכות החוקתית לחופש ביטוי, בתמצית: "המבחן הוא תוכנו של הפרסום והנסיבות שבהן פורסם. [...] בית המשפט יבחן את המקרה כמכלול, [...] יש לשאול, בין היתר - מי אמר, מה נאמר, היכן נאמר, באיזה אופן נאמר, למי נאמר ובאיזו מסגרת נאמר. [...] מתפקידו של בית המשפט להתייחס למקרה שלפניו על מכלול מאפייניו כיחידה אחת המורכבת מתת-יחידות שונות" (עניין בן חורין, פסקה 7 לחוות דעתו שלה שופט נ' הנדל).

6. לאחר שבחן את תוכן הפרסומים וטרם נדרש לנסיבותיהם, קבע בית משפט השלום כי קריאה תמה בהם "מלמדת כי עסקינן בהתייחסות למעשים שבוצעו לדברי [המבקש] - כנגד האוכלוסיה הערבית, במעשים שבוצעו לדבריו בשטח נגד האויב, כשלשיטת [המבקש] מדובר בהרמת ראש על ידי הציבור, ובמעשים המבטאים בין היתר ערבות הדדית, כשמכלול הדברים עולה כי [המבקש] מביע לכל הפחות תמיכה ושבח למעשים אלו. [...] [המבקש] אף מבהיר כי מעשים אלו אינם התכלית, הגם שניתן להבינם. ומדוע המעשים אינם התכלית - שכן הוא אינו רוצה לחיות, אף אם יש זמן בו נאלצים לחיות כך - כדבריו - לפי חוקי הג'ונגל. [המבקש] מסביר כי המטרה הסופית היא ממסד מתוקן שהדאגה ליהודים היא חלק מובנה ממנו, ואולם בינתיים - כאמור - הוא מבין את אלו הפועלים לפי חוקי הג'ונגל".

7. אחר דברים אלה, ועוד בטרם נדרש לפרשנות המבקש למאמריו, פנה בית המשפט לסקירת ראיות, שהמדינה שביקשה ללמוד מהן "על תפיסתו האידאולוגית של [המבקש] ועמדותיו לא רק מהמאמרים נשוא כתב האישום, אלא גם מראיות נוספות, בהתאם להלכת בן חורין"; וביניהן עדות גורמי ביטחון; מאמרי דעה אחרים שכתב ופרסם באתר הקול היהודי; וספרו "תורת המלך". מפאת חשיבותה של נקודה זו להכרעה בבקשה שלפניי, אפרט את

הרקע לה בהרחבה.

8. כך, בין הראיות הנוספות, הובאה גם עדותו של ראש דסק המודיעין בחטיבה לסיכול טרור וחתרנות בקרב יהודים וזרים בשירות הביטחון הכללי - המכונה 'מאיר'. בעדותו, התייחס מאיר בעיקר למעמדו והשפעתו של המבקש, וכן לפיגועים ופעילות אלימה ובלתי חוקית, שבוצעה ממניע אידיאולוגי על-ידי יהודים במועדים הרלבנטיים לכתב האישום. בתוך כך ציין מאיר בחוות דעתו, כי המבקש, מבכירי חסידיו של הרב יצחק גינזבורג, נתפס כסמכות ודמות אליה ניתן לפנות לקבלת ייעוץ בנושאים אידיאולוגיים שונים. צוין כי על תפיסת עולמו הקיצונית מעידים שלל פרסומיו ומאמריו לאורך השנים, לרבות בטור קבוע באתר "הקול היהודי", בגין חלקם הוא עומד לדין. לא זו אף זו, בחוות הדעת צוין גם כי המבקש עומד בראש ישיבות המהוות, מזה שנים, בית גידול מובהק לפעילים קיצוניים ואלימים, ומוכר משך שנים כדמות קיצונית ביותר בעלת סמכות והשפעה ישירה על פעילים קיצוניים בכלל, ותלמידי הישיבות בראשן הוא עומד בפרט. עוד הוסבר, כיצד התלמידים משמשים כר פורה להפצת משנתו הקיצונית והטמעתה בדור הצעיר; ואיך המבקש ניצל את הבמה שניתנה לו באתר "הקול היהודי" להפצת דעותיו, אותן שטח גם בספרו "תורת המלך". והובהר כי הפרסומים בגינם הוא עומד לדין, פורסמו בעיצומה של תקופה שהתאפיינה בריבוי פעולות תג מחיר אלימות.

9. זאת ועוד, נדרש בית המשפט גם לחיבורים אחרים שכתב ופרסם המבקש; כדי לבחון את מאמרים מושא כתב האישום, לבקשת המדינה, "בהתחשב במכלול הנסיבות ובמיהות המפרסם", כמצוות הלכת בן חורין. כאשר מסקנתו של בית המשפט הייתה כי "מכלול זה מלמד על תמיכה בארועי תג מחיר אלימים, חרף הכחשת [המבקש] בפניו כי הוא תומך בארועים אלו". שכן, במאמר אחר שכתב ופרסם באתר "הקול היהודי", שכותרתו "אני מייחל לכישלון המחלקה היהודית", הביע את התנגדותו למכתב שכתבו רבנים אחרים, שייחלו לתפיסת הרוצחים מדומא.

10. בנוסף, נדרש בית משפט השלום לראיה נוספת המלמדת, לשיטת המדינה, על עמדותיו של המבקש ועל כוונתו להסית לאלימות - והיא ספרו "תורת המלך". הספר עוסק, כהגדרת המבקש-מחבר, ב"דיני נפשות בין ישראל לעמים", וכולל פרקים דוגמת "הריגת גוי שעובר על שבע מצוות"; "נפש יהודי מול נפש הגוי"; וכן פרק בדבר "פגיעה מכוונת בחפים מפשע". הספר נפתח בהסכמה מאת הרב יצחק גינזבורג, הרב דב ליאור ואחרים. יוער, כי בית משפט זה נדרש להחלטת היועץ המשפטי לממשלה שלא להעמיד את המבקש ואחר לדין בגין כתיבת הספר בגדרי בג"ץ 2684/12 יב בחשוון התנועה לחיזוק הסובלנות בחינוך הדתי ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה (09.12.2015) (להלן: עניין תורת המלך). לאחר שנתן דעתו להתייחסות המבקש לספר, מצא בית משפט השלום כי ניתן לעשות בו "שימוש ככלי עזר, ולו ברמה מסוימת, נוכח טענות [המבקש] כי אין המדובר בכלי מעשי, על מנת לעמוד על האידאולוגיה של [המבקש] וכוונותיו, השונה מהאידאולוגיה אותה ניסה להציג בפניו בעדותו".

11. לשם שלמות חלק זה יוער, כי בית משפט השלום בחן, לבקשת המדינה, גם את האפשרות ללמוד על אודות תפיסותיו האידאולוגיות של המבקש, ממסמכים שנמצאו במחשבו.

12. בהמשך, בחן בית משפט השלום את גרסת המבקש, אשר העיד בפניו, בכל הנוגע לתפיסתו החינוכית-האידאולוגית הכוללת, ובפרט ביחס למסרים אותם ביקש להעביר בשני הפרסומים מושא כתב האישום; כשבתוך כך גם נבחנה שתיקתו של המבקש בחקירותיו, שנעשתה לטענתו ממניעים אידיאולוגיים. נמצא כי המבקש כתב את מאמרי הדעה "תוך מודעות מלאה לפרסומם" וכי הוא זה "שאחראי לנוסחם המלא"; וכי הוא חלק מהקבוצה שהקימה את אתר "הקול היהודי", תוך שהוער כי הדבר אינה נדרש לצורך הרשעתו; וכן כי המבקש "כתב באופן תדיר, יעץ לאחרים, וניתן להתייחס אליו כאל בעל טור דעה באתר וכותב קבוע". כמו כן נדרש בית משפט השלום לשאלה בדבר מעמדו של המבקש, כמחנך ודמות בעלת השפעה בסביבתו, וכן על הציבור רחב יותר, והגיע למסקנה כי "עסקינן באדם בעל השפעה ומעמד - רב, בעל טור דעה באתר חדשותי, ומי שמחנך מאות תלמידים לאורך שנים. הוא כיום המנהל החינוכי בישיבות, והיה בתקופה הרלוונטית בעל מעמד ציבורי חינוכי ודתי". בנוסף שוכנע בית המשפט "כי המאמרים פורסמו בעת שהייתה קיימת אווירה ציבורית רגישה, שהתאפיינה הן בביצוע מעשי רצח ואלימות כלפי יהודים, והן בביצוע פעולות

תג מחיר על ידי יהודים". לא למותר לציין, כי בית משפט השלום קיים דיון, כדבעי, בטענת המבקש לפיה אין לראות בו כמי שפרסם את המאמרים, נוכח טענתו כי המפרסמים הם בעלי ההרשאה לכך באתר "הקול היהודי" ולא הוא. ברם, טענה זו נדחתה, בפרט, על יסוד הגדרת המונח "פרסום" בסעיף 34כד לחוק העונשין.

13. משסיים את מלאכת בחינת השלב הראשון בעבירת ההסתה לאלימות, פנה בית משפט השלום למבחן השני ממנו מורכת העבירה, והוא - מבחן האפשרות הממשית לתוצאה של מעשה אלימות או טרור. בהקשר זה נקבע, כי: "שעה שנעשה לא פרסום אחד אלא שניים, כאשר עסקינן באתר חדשותי ולא בדף פייסבוק פרטי, כאשר הפרסומים לא סויגו על ידי הנאשם בדרך כלשהי, ולנאשם אין כל שליטה על זהות הנחשפים לפרסום, ובהינתן האווירה הציבורית אשר פורטה לעיל, נמצא כי מתקיימת אפשרות ממשית לעשיית מעשה אלימות, וודאי כאשר נבחן אם עסקינן בדברי שבח למעשה שכזה". יוער, כי בשלב זה נדחתה טענת ההגנה שמעשי תג מחיר אינם בהכרח "מעשה אלימות", כהגדרת מונח זה בסעיף 214ד2, תוך שהוטעם כי: "כאשר מרבית פעולות תג מחיר עניינן בידוי אבנים, הצתות, ניקוב צמיגים וכיוצא בזה, מהווים מעשים אלו משום מעשה הפוגע בגופו של אדם או מעמידו בסכנת מוות או חבלה חמורה, ולפיכך התומך במעשים אלו תומך במעשי אלימות כהגדרתם בחוק".

14. לשם שלמות התמונה יצוין, כי בית משפט השלום דחה גם את טענות המבקש מכוח דוקטרינת ההגנה מן הצדק בדבר אכיפה בררנית, פסולה ומפלה, ובדבר השיהוי, ממועד חקירתו ועד קבלת ההחלטה בדבר הגשת כתב אישום נגדו.

15. אחרי שחרש תלם משפטי ועובדתי עמוק, הגיע בית המשפט לכלל מסקנה כי המבקש פרסם את מאמרי הדעה מושא כתב האישום; כי יש בהם שבח לאלימות; וכי בפרסומם יש אפשרות ממשית כי יביאו לכדי ביצוע מעשה אלימות - ועל כן הרשיע את המבקש בעבירות שיוחסו לו. הובהר, כי הדברים נעשו בתקופה ציבורית רגישה, עת סערו הרוחות ביציהר וסביבתה בעקבות רצח שכנם-חברם. עוד הובהר כי המבקש הוא אדם רהוט ומשכיל, בעל מעמד ציבורי, חינוכי ודתי ששקד על כתביו, ואלו - כמו גם כתביו הנוספים - מדברים בעד עצמם ומבהירים היטב את עמדותיו ואת מסריו; ובתוך כך נדחתה טענת המבקש כי המאמרים בגינם הועמד לדין נושאים, לכל היותר, מסר עמום או כי מדובר אך היעדר הבנה מצד רשויות האכיפה לאמור בהם.

זאת ועוד הוער כי: "חלק מהראיות הובאו אף מעבר לצורך. בהתאם להלכה הפסוקה אין חובה להציג חוו"ד מומחה, ואל המסקנה המרשיעה ניתן היה להגיע אף ללא הצגת המאמר בו ייחל הנאשם לכשלון המחלקה היהודית, וללא הצגת הספר תורת המלך. מובהר לפיכך, כי הגם שנמצא כי ניתן ללמוד על כוונת הנאשם והלך נפשו מפרסומים שאינם נשוא כתב האישום, הרי שעסקינן אך בסיוע נוסף למסקנה שהתגבשה במסגרת הכרעת הדין מתוך מכלול המקורות והראיות שהוצגו בפניי, ולפיכך אין בראיה כזו או אחרת כדי לשנות את המסקנה האמורה או כדי להוות גורם מכריע במסגרת הכרעת הדין, ואף לו היה נמצא כי יש מקום להתעלם מחלק מהראיות האמורות, לא היה בכך כדי לשנות ממסקנתי".

16. על אף שעונשו של המבקש אינו מונח לפתחי בגדרי הבקשה דנן יוזכר, כי ביום 18.03.2021 גזר בית משפט השלום את דינו של המבקש, והשית עליו 4 חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים לבל יעבור את העבירה בה הוא הורשע; וכן קנס בסך של 3,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו.

פסק דינו של בית המשפט המחוזי בערעור

17. הן המבקש הן המדינה ערערו לבית המשפט המחוזי; המבקש על עצם הרשעתו, והמדינה על קולת עונשו.

18. בערעורו שב וטען המבקש כי אין מדובר בתוכן מסית, ולמצער כי מדובר בטקסט "עמום", שיכול לשאת

מספר פרשנויות. שכן, מדובר ב'פענוח' של הלכי רוח ציבוריים, ללא נקיטת עמדה ברורה בנוגע למעשי אלימות, אלא אך בהבעת תמיכה בכוונותיהם של מבצעי המעשים. זאת ועוד נטען כי בית משפט השלום צמצם, באופן פרשנותו את המאמרים, את חופש הביטוי של המבקש. בנוסף נטען נגד השימוש שנעשה בהכרעת הדין בעובדה שהמבקש לא מצא לגנות את הפעולות האלימות המתוארות במאמרים, משום שיש בכך כדי להרחיב את גבולות האיסור הפלילי נגד הסתה לאלימות; וכן יצא חוצץ נגד המסקנה שהסיק בית משפט השלום משתיקתו בחקירותיו.

בנוסף על טענותיו אלה, טען המבקש גם נגד השימוש שעשה בית משפט השלום בראיות שהן "למעלה מן הצורך". שכן, לשיטתו, לא היה מקום להביא נגדו ראיות שהן חיצוניות לפרסומים מושא כתב האישום - לבטח לא כאלה שהוחלט שלא להגיש בגין כתב אישום. עיקר טענותיו בהקשר זה, כוונו כלפי השימוש שעשה בית משפט השלום בספר "תורת המלך", שהוחלט שלא להעמידו לדין בגין פרסומו, ואף עתירה על החלטת היועץ המשפטי לממשלה בעניין - נדחתה; וכן כלפי עדותו של 'מאיר', לרבות ביחס לפגמים 'פורמליים' שלכאורה שנפלו בה. עמדת המבקש בערעור בקשר לראיות אלה, הייתה, אפוא, כי המדינה עשתה בהן שימוש על מנת להשחיר את פניו, תחת האמתלה כי ביסודן רצון לבסס את מעמדו והשקפת עולמו.

19. לאחר שדן בטענות המבקש, דחה בית המשפט המחוזי את טענותיו, כי המאמרים שפרסם לא כללו דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות, תמיכה בו או הזדהות עמו - "בשתי ידיים". תוך שההרכב הבהיר, כי מקובלת עליו "מראשיתה ועד סופה [הקביעה] כי קריאה פשוטה של שני המאמרים מובילה למסקנה אחת ויחידה, והיא [שהמבקש] הביע תמיכה מלאה במעשי האלימות שבוצעו ושיש לבצע כלפי ערבים". תוך שהובהר כי "[המבקש] הביע במאמריו לא רק הבנה למניעיה של "הקבוצה המתרחבת" של אותם "יהודים חמים" שביצעו מעשים שכאלה, "בשטח האויב". הוא קבע כי מדובר בציבור שפשוט נוטל אחריות לביטחונו, נוכח כישלון השלטון לספק לו הגנה. תוכן המאמרים מדבר בעד עצמו, וכך גם הנימה. מבצעי הפעולות האלימות זכו לשמות תואר חיוביים, כגון: 'חמים', 'מפוכחים', 'כשרונותיהם', בעלי 'לב חם', ועוד".

אשר לטענות המבקש בכל הנוגע לאותן ראיות חיצוניות, כטענתו, הובהר כי "הוכחה גם הנסיבה שלפיה 'על פי תוכנו של הפרסום והנסיבות' ישנה אפשרות ממשית שביא לעשיית מעשה אלימות. את המקרה יש לבחון כמכלול (הלכת בן חורין, פסקה 7 לפסק דינו של השופט נ' הנדל), ואכן השילוב בין תוכן המאמרים לבין מעמדו הבכיר והמשפיע של המערער בציבור הרלוונטי, כפי שקבע בית המשפט קמא, סוג האלימות שזכה לשבחי המערער, בני הקבוצה אליה כוון הפרסום ועיתוי הפרסומים - סמוך מאוד לתקופה בה נרצח אביתר בורובסקי ז"ל בידי בני עוולה ועל רקע פעולות אלימות נוספות שבוצעו משני צדי המתרחש - ביסס כנדרש את המבחן ההסתברותי, שלפיו נוצרה "אפשרות ממשית" שהפרסום יביא לעשיית מעשה אלימות (כהגדרתו בסעיף החוק)".

לסיכום הבהיר בית המשפט המחוזי כי לא נמצאה עילה להתערבות בהכרעת הדין, וכי הרשעת המבקש על מכונה עומדת.

20. לשם שלמות התמונה יוזכר, כי בפסק דינו, קיבל בית המשפט המחוזי, באופן חלקי, את ערעור המדינה על עונשו של המבקש; בציינו כי: "לא בלי היסוס, [החלטנו] לא להתערב בעונש שגזר בית [משפט השלום] על [המבקש] כך שירצה עונש מאסר ממש. כך אנו עושים משום שאיננו יכולים להתעלם מחלופי הזמן הרב מעת ביצוע העבירות ועד הלום. [המבקש] נדרש לתת היום את הדין על מעשים שבוצעו לפני תשע שנים, וגם אם לא נפל פגם בהתנהלות רשויות האכיפה בעניינו של [המבקש] אין כל אפשרות להתעלם מנתון מהותי זה, על כל הכרוך בו מבחינת זכויות המערער ואפקטיביות הענישה הפלילית. בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן אלה, ובהינתן הכלל לפיו ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בחומרת העונש שהטילה הערכאה הדיונית, בהעדר חריגה בולטת מרמת הענישה הראויה [...] החלטנו להסתפק במקרה דנן בהחמרת המאסר על-תנאי שנגזר על המערער. לפיכך חלף 4 חודשי המאסר על-תנאי שקבע בית [משפט השלום] יבוא עונש של 7 חודשי מאסר על-תנאי, והתנאי הוא כי במשך תקופה בת שלוש שנים מהיום, לא

יעבור [המבקש] עבירה בה הורשע".

21. מכאן הבקשה שלפניי.

תמצית טענות הצדדים

22. בבקשתו, האוחזת 36 עמודים, פרש המבקש, באמצעות באי-כוחו מהסניגוריה הציבורית, את משנתו באריכות. בפתח בקשתו אחז המבקש את השור בקרניו והטעים, בתמצית, כך: "תיק זה מעורר שאלה החורגת מעניינים של הצדדים: **האם יש מקום להרחיב את מלאכת הפרשנות של טקסט, העומד ביסודו של ההליך הפלילי, באמצעות כלים פרשניים החיצוניים לטקסט עצמו; והכל כדי לעמוד טוב יותר על הלך רוחו של הדובר, על כוונותיו, ועל האפשרות שדבריו חצו את רף הפליליות של עבירות הביטוי? [...]** מזה שנים, פסיקת בית המשפט הנכבד מילאה בתוכן את מבחן האפשרות הממשית - בו כעניין שבשגרה אנו בוחנים נסיבות החיצוניות לטקסט; אלא שבהליך שבפנינו נפסק כי גם לצורך בחינת הטקסט **כשלעצמו**, ניתן להיעזר בשורת ראיות חיצוניות כדי להתרשם מ'כוונת הכותב'".

זאת ועוד נטען, בהקשר זה, כי: "לשיטת ההגנה, החוליה המקשרת אפוא בין הפרסום ובין ההרשעה, עוברת דרך **דמותו של המבקש עצמו**. לא בכדי, בניגוד גמור לפסיקתו המנחה של בית המשפט הנכבד, הראיות בהליך זה לא התמצו בטקסט המסית לכאורה, ובגרסת הנאשם ביחס אליו. המאשימה בחרה להציג מסכת ראייתית שלמה, חיצונית לטקסט, כר פורה של ראיות שכל-כולן מוכיחות את 'כוונת המשורר' - על דרך השחרת זהותו".

לאור האמור, עמדת המבקש היא: "כי קריאתו [של הטקסט - ח' כ'] **במנותק מזהות מחברו ומפרסמו הקודמים, תביא אולי להסתייגות ממנו; ואולי אף לתחושת שאט נפש של ממש. אולם לא להצבתו ככזה שחצה את גבול הפליליות ומצדיק את הכתמת כותבו בהרשעה פלילית**".

23. למקרא הבקשה ונימוקיה הוריתי למדינה להגיש תשובה בכתב מטעמה. בגדרה נטען כי דין הבקשה להידחות, משהיא "אינה מעוררת כל שאלה בעלת השלכות רוחב כלשהן, ונסיבותיה נטועות כל כולן בנסיבותיו הפרטניות של ההליך, שכן השאלה שמנסה המבקש להעלות, דהיינו האפשרות לעשות שימוש נרחב, ולהתבסס על פירסומים נוספים ככלי לפרש באמצעותו את התוכן המסית - כלל אינה מתעוררת בענייננו". זאת, מכיוון שלעמדתה, "**ההכרעה במבחן התוכני ביחס למאמרים שפירסם המבקש נעשתה על בסיס תוכן המאמרים עצמם, ובפועל ללא שימוש פרשני בטקסטים אחרים**". [...] והדבר נכתב ברחל בתך הקטנה הן על ידי בית משפט השלום והן על ידי בית המשפט המחוזי - ראיות אלה כלל לא נדרשו לצורך הרשעת המבקש, ובפועל נקבע שאין בה[ן] צורך כדי להגיע למסקנה לפיה תכני המאמרים הסיתו לאלימות". אשר על כן, המדינה סומכת ידה על קביעות בתי המשפט דלמטה, תוך שהיא טוענת במרץ כי "חרף ניסיונו של המבקש 'להלביש' על פסקי הדין בעניינו כסות המעלה שאלה בעלת השלכות רוחב שחורגות מההליך הפרטני נגדו - עיון בהכרעת הדין של בית משפט השלום, כמו גם עיון בפסק הדין של בית המשפט המחוזי, מלמד כי אין בניסיון זה כל ממש"; ותוך שהיא שבה על הבהרת בית משפט שלום כי "חוות דעתו של 'מאיר', כמו גם פירסומיו הנוספים של המבקש - היו למעלה מן הצורך, וכי היה מגיע למסקנה המרשיעה אף מבלי שראיות אלה הוצגו בפניו".

24. סמוך לאחר שהמדינה הגישה תשובתה, עתרה הסניגוריה להגיב בקצרה "על מנת להציג [...]" את עמדתה ותשובותיה". בהיעדר התנגדות מטעם המדינה נעתרתי, בהחלטתי מיום 24.08.2022 לבקשה, וזו מונחת לפניי עתה. בתגובה הוטעם, בקציבת האמר, כי אין מדובר בשאלה היפותטית, וכי בשים לב לאופן ניהול ההליך בבית משפט השלום ובמרכזיות "קיצוניותו" של המבקש בהכרעת הדין ובפסק הדין בערעור - אין להלום את ניסיונה של המדינה "ליהנות

מתרומת המכשיר הפרשני שהשתמשה בו והראיות שהוצגו באמצעותו, ובאותה נשימה לגמד את משקלן בהכרעת הדין, והכל כדי למנוע בירור ענייני בשאלה הראייתית המורכבת שבפנינו".

25. משתמו טיעוני הצדדים, בשלה העת להכריע בבקשה.

דיון והכרעה

26. לאחר ששקלתי בכובד ראש את טענות הצדדים, מזה ומזה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

27. הלכה היא שבקשה לרשות ערעור ב"גלגול שלישי" שמורה אך למקרים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינים הפרטי של הצדדים, או בנסיבות המקימות חשש לעיוות דין, או אי צדק חמור שנגרם למבקש (רע"פ 8670/19 עובד נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (27.02.2020)).

ברם, בענייננו, חרף ניסיונו של המבקש לטעון אחרת - הבקשה לא מעוררת כל שאלה משפטית עקרונית; שכן היא נטועה בדלת אמות ענייני הפרטני של המבקש. בנוסף לכך, סבורני כי אין כל חשש לעיוות דין או אי צדק המצדיקים מתן רשות ערעור.

28. די היה באלה כדי לדחות את הבקשה. אולם משהגענו עד הלום, אבהיר, על אף שאיני סבור כי אלה פני הדברים במקרה זה, כי ממילא טענה אך בדבר שגיאה ביישום הדין אינה מצדיקה כשלעצמה מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי" (רע"פ 1745/21 טבקול נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה אשקלון, פסקה 27 (10.10.2021)), לבטח בהיעדר עיוות דין או אי צדק חמור שנגרם בעטייה של השגיאה הנטענת.

29. עוד בטרם אדרש לכך שלא הייתה כל שגיאה ביישום הדין במקרה זה, אחזור ואדגיש את שהבהיר בית משפט השלום, ואת מה ששב והטעים בית המשפט המחוזי - הראיות 'החיצוניות', שלטענת המבקש הן בבחינת 'כלי עזר פרשניים' אסורים, הובאו, נותחו, ונלקחו בחשבון בבחינת "אף מעבר לצורך [...] עסקינן אך בסיוע נוסף למסקנה שהתגבשה במסגרת הכרעת הדין מתוך מכלול המקורות והראיות שהוצגו [...] אין בראיה כזו או אחרת כדי לשנות את המסקנה האמורה או כדי להוות גורם מכריע במסגרת הכרעת הדין, ואף לו היה נמצא כי יש מקום להתעלם מחלק מהראיות האמורות, לא היה בכך כדי לשנות". ודוק; למקרא החומר שהונח לפניי ומעיון בתיק בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי תמים דעים אני עם הערכאות קמא, כי קריאה תמה אך בתוכן המאמרים בגינם הוגש כתב האישום מושא ענייננו, מוליכה למסקנה כי יש בהם משום שבח לאלימות, וכי הוכחה "אפשרות ממשית" שהפרסום יביא לעשיית מעשה אלימות.

בהשקיפי על הסוגיה מושא ענייננו, סבורני כי אל לנו להיתמם; ויפים הדברים שכתב השופט ס' ג'ובראן בעניין תורת המלך:

"רוחות רעות של גזענות ושנאת האחר אשר מנשבות במדינתנו מובילות להתפרצויות אלימות על רקע גזעני ודתי בתכיפות הולכת וגוברת. ביטויי גזענות נשמעים לא רק בקרנות הרחוב או מפי דוברים המייצגים "שוליים קיצוניים", אלא גם על ידי אנשי ציבור ופוליטיקאים הנחשבים לחלק מהזרם המרכזי בחברה הישראלית [...]. באקלים הנוכחי - שבו הסתה לגזענות ולאלימות הפכה לחזון נפרץ - ישנו צורך מובהק כי הרשויות האמונות על אכיפת החוק ויישומן יעמדו על המשמר בכל תוקף ויסייעו במיגורה של התופעה.

מלבד תכיפות ההולכת וגוברת של תופעת ההסתה לגזענות ולאלימות, עלינו לתת את הדעת גם לקלות ולפשטות שבהן ניתן לפרסם - ובעיקר להפיץ - באופן המוני דברי בלע והסתה. בשנים האחרונות, הפכו הרשתות החברתיות

לקרקע פורייה לפרסום דברי בלע, ולהסתה לגזענות ולאלימות מצד בעלי דעות קיצוניות. באופן פרדוכסלי, האינטרנט והרשתות החברתיות - המאפשרים נגישות בלתי מוגבלת למידע, והמהווים פלטפורמה נגישה לכל אדם החפץ במימוש חופש הביטוי שלו - דווקא הם אלו אשר מסייעים בהפצה מהירה והמונית של דעות ואמירות המסיתות לגזענות ואלימות. סבורני, כי במציאות זו שבה דברי הסתה הנכתבים בעט מושחזת גוררים אחריהם לא אחת שימוש קטלני בסכין מושחזת, מוטלת עלינו החובה לשקול ביתר שאת מקרים מהסוג שלפנינו, לרבות העמדה לדין והרשעה במקרים המתאימים" (שם, פסקאות 12-13 לחוות דעתו).

על דברים אלה לא רק שלא אָבַד הַכֶּלֶח; אלא שהם רלבנטיים מתמיד בעת הזו.

30. וכפי שציינתי לעיל, גם במנותק מאמת המידה המחמירה למתן רשות לערער ב"גלגול שלישי", לא שוכנתי כי לפנינו סוגיה משפטית עקרונית, הנוגעת לגבולות פרשנות הטקסט, כנטען; ואסביר.

עבירת ההסתה לאלימות או לטרור

31. העבירה מעוגנת בסעיף 144ד2 לחוק העונשין; בזו הלשון:

"(א) המפרסם קריאה לעשיית מעשה אלימות או טרור, או דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות או טרור, תמיכה בו או הזדהות עמו (בסעיף זה - פרסום מסית), ועל פי תוכנו של הפרסום המסית והנסיבות שבהן פורסם, יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה אלימות או טרור, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) בסעיף זה, "מעשה אלימות או טרור" - עבירה הפוגעת בגופו של אדם או המעמידה אדם בסכנת מוות או בסכנת חבלה חמורה".

כדי שלא נמצא חסרים אביא גם את לשון סעיף 34כד לחוק העונשין, המגדיר את המונחים "פרסום" ו-"פרסם", כך:

"'פרסום' - כתב, דבר דפוס, חומר מחשב, או כל מוצג חזותי אחר וכן כל אמצעי שמיעתי העשויים להעלות מלים או רעיונות, בין לבדם ובין בעזרת אמצעי כלשהו; 'פרסם' -

(1) בדברים שבעל פה - להשמיע מלים בפה או באמצעים אחרים, בהתקלות ציבורית או במקום ציבורי או באופן שאנשים הנמצאים במקום ציבורי יכולים לשמוע אותם, או להשמיען בשידורי רדיו או טלוויזיה הניתנים לציבור, או להפיצן באמצעות מחשב בדרך הזמינה לציבור, או להציען לציבור באמצעות מחשב;

(2) בפרסום שאינו דברים שבעל פה - להפיצו בקרב אנשים או להציגו באופן שאנשים במקום ציבורי יכולים לראותו, או למכרו או להציעו למכירה בכל מקום שהוא, או להפיצו בשידורי טלוויזיה הניתנים לציבור, או להפיצו לציבור באמצעות מחשב בדרך הזמינה לציבור, או להציעו לציבור באמצעות מחשב;

'ציבור' - לרבות כל חלק ממנו העלול להיפגע מהתנהגות שעליה מדובר בהקשרו של מונח זה".

32. הנה כי כן, הסעיף מגדיר שתי דרגות של הסתה: קריאה לעשיית מעשה אלימות או טרור או דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה האמור, תמיכה או הזדהות עמו. עוד מורה הסעיף לבחון לפי תוכן הפרסום והנסיבות בה פרסם, האם ישנה אפשרות ממשית לתוצאה של עשיית מעשה אלימות או טרור.

בפסק הדין המנחה בעניין בן חורין הובהר, מפי השופט נ' הנדל בהסכמת הנשיאה ד' ביניש והמשנה לנשיאה א' ריבלין, כי:

"המבחן הוא תוכנו של הפרסום והנסיבות שבהן פרסם. הסעיף אינו מציין במפורש את דומיננטיות המפרסם והאווירה המתלהמת. ודוק: נתונים אלה רלוונטיים על פי המבחן הכללי שמופיע בסעיף - נסיבות הפרסום. ברם, העדר הפירוט בהגדרתן של נסיבות אלו איננו מקרי. הוא דורש כי בית המשפט יבחן את המקרה כמכלול, מבלי לקבוע מראש מעין מבחנים ראשיים. ודאי, מיהות המפרסם והאווירה השוררת בציבור הינם נתונים חשובים כאמור, אך הם אינם עומדים לבדם. יש לשקול גם שיקולים נוספים, כגון סוג האלימות המדוברת, היקף הקבוצה החשופה לאותה אלימות, היקף הפרסום וקהל היעד שלו, הקשר הפרסום, מקומו והמדיים שבו נעשה שימוש. יש לשאול, בין היתר - מי אמר, מה נאמר, היכן נאמר, באיזה אופן נאמר, למי נאמר ובאיזו מסגרת נאמר. [...] הרשימה שכלולה בתיבה 'נסיבות' אינה סגורה, אלא פתוחה במכוון. מתפקידו של בית המשפט להתייחס למקרה שלפניו על מכלול מאפייניו כיחידה אחת המורכבת מתת-יחידות שונות. משקלה היחסי של נסיבה מסוימת עשוי להשתנות בראייה הכוללת של הדברים במקרה הקונקרטי".

לא מצאתי בבקשה נימוק משכנע מדוע דרך הילוכו של בית משפט השלום חרגה מדברים אלה - המותרים את התיבות "נסיבות הפרסום" כרשימה פתוחה במכוון, תוך הצורך להתייחס לכל מקרה בהתאם למאפייניו - כמכלול. זאת ועוד לא מצאתי כל פגם בשימוש בראיות החיצוניות, מבחינה 'גאומטרית' בשלב בו מוקמו בדרך ניתוחו של בית משפט השלום; בפרט מקום בו הובהר, נשנה ואושרר, כי במקרה זה די היה בקריאה תמה של המאמרים, מושא כתב האישום לבדם, כדי להגיע למסקנה שיש בהם משום הסתה לאלימות.

33. זאת ועוד, ספק אם יכול להיות חולק בדבר הצורך בגמישות בעת בחינת העבירה ייחודית זו, הן מצד האינטרס של שמירה על שלום ובטחון הציבור, הן מבחינת זכויות נאשמים בעבירה. שכן, מדובר בעבירה שמחד גיסא, היסוד העובדתי שלה יכול וסביר שישתנה עד-מאוד ממקרה למקרה, והיא נועדה להתמודד עם תופעה רחבת היקף ורבת פנים כחול אָשֶׁר עַל שְׁפֹתֵיהֶם - ומשכך הובהר כי עבירה זו פורסת את אברותיה על סוגים שונים של התנהגויות, מצבים, מעשים ועושים; ומאידך גיסא מדובר בעבירה שמצמצמת, בדרך של איסור פלילי, חירות חשובה ויסודית לכל דמוקרטיה ליברלית - חופש הביטוי (וראו בהקשר זה דבריו המאלפים של השופט נ' הנדל בעניין בן חורין, בפסקה 5 לחוות דעתו).

34. מסקנה זו אף עולה מדברי ההסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 63) (איסור הסתה לאלימות), (התשס"א-2001, הצעות חוק תשס"א 490); בגדרה התווסף על האיסור שהיה כבר קבוע, ערב התיקון, על הסתה לגזענות - גם האיסור על הסתה לאלימות ולטרור. וכך נכתב שם:

"החוק המוצע נועד לסייע בהתמודדות עם מעשים חמורים של הסתה לאלימות ולטרור שפשטו בחברה בישראל, על ידי קביעתם כעבירה פלילית, וזאת בלי לפגוע במידה העולה על הנדרש לשם השגת תכלית זו, בחופש הביטוי הנתון לכל אזרח כחירות יסוד בדמוקרטיה ליברלית. [...] מוצע לכלול בעבירה החדשה של הסתה לאלימות או לטרור הן פרסום קריאה מפורשת לעשיית מעשה אלימות והן פרסום קריאה משתמעת לעשיית מעשה אלימות. כן מוצע כי העבירה תתגבש רק כאשר על פי תוכן הדברים שפורסמו, והנסיבות שהן פורסמו, קיימת אפשרות סבירה שיביאו לעשיית מעשה אלימות בפועל [...]; זאת, כדי לצמצם את הפגיעה בחופש הביטוי, הכרוכה באיסור

המוצע, למינימום הנדרש לשם הגנה על הציבור מפני מעשי אלימות פרועים, שמקורם בדברי הסתה".

וכך צוין גם בדברי ההסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 123) (הסתה לטרור), (התשע"ו-2015, הצעות חוק תשע"ו 967):

"הערכים המוגנים בכל הפרסומים האסורים כאמור, הם בעיקרם מניעת אלימות או טרור שמקורם בהסתה או באקלים שההסתה יוצרת, שמירה על שיח ציבורי דמוקרטי ובלתי אלים, ושמירת אמון הציבור בהליך הדמוקרטי שבו המאבק הוא רעיוני ומתנהל מתוך דיאלוג ציבורי לא אלים. האיסורים הקבועים בסעיף 144ד2 לחוק, נועדו למנוע "זיהום" של השיח הציבורי בביטויי אלימות וגילויי אהדה, שבח, ועידוד למעשים כאלה, ולמנוע אווירה המאיימת על החברה ומנהיגיה מפני גיבוש עמדותיהם ומתן ביטוי להן באופן חופשי. חופש הביטוי הוא מאבני היסוד של הדמוקרטיה, אך עם זאת "חופש הביטוי המובטח לכול בישראל אין פירושו קריאת דרור למסיתים ולמתנכלים מבחוץ ולמחריבים מבית (בג"ץ 807/78 עין גל נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזרות פ"ד לג(1) 274 (1979)) מתן היתר בשם חופש הביטוי להשמעת ביטויים שייצרו שיח ציבורי אלים יביא לפגיעה בשיח הציבורי החופשי ובתוך כך לפגיעה בדמוקרטיה".

משכך, מצאתי, כי דרך הילוכו של בית משפט השלום לא עומדת בניגוד לפסיקת בית משפט זה, או חוטאת לכוונת המחוקק. אשר על כן, סבורני, כי התשובה לשאלה העקרונית שהמבקש ניסה להציב במוקד הדיון ניתנה על-ידי בית משפט זה כבר בעניין בן חורין. עת נקבע שיש לבחון את תוכן הפרסום ונסיבות הפרסום כמכלול, מבלי לקבוע מראש מבחני גג; וכפי שהיטיבה לסכם הנשיאה ד' ביניש בחוות דעתה בעניין בן חורין: "המחוקק הותיר את ההכרעה בשאלה אם אותם פרסומים על-פי תכנם ונסיבותיהם עולים כדי מעשה עבירה ולא בכדי נמנע מקביעת אמות מידה נוספות כחלק מיסודות העבירה" [הדגשה הוספה - ח' כ']. זאת כאמור, תוך שהובהר, כי יש לתת את הדעת למיהות המפרסם; להלך הרוח של הציבור; לסוג האלימות המדוברת; להיקף הקבוצה החשופה לאותה אלימות; להיקף הפרסום ולקהל היעד שלו; להקשר הפרסום; למקומו ולמדיום שבו נעשה שימוש. וכן עליו לשאול, בין היתר - מי אמר, מה נאמר, היכן נאמר, באיזה אופן נאמר, למי נאמר ובאיזו מסגרת נאמר. אשר על כן את הניסיון, המלאכותי במידה רבה, לנתק בין הנסיבות אשר צובעות העבירה בפליליות, ובין הטקסט, אין בידי לקבל.

35. הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, כ' בחשוון התשפ"ג (14.11.2022).

ש ו פ ט